

Sygn. akt IV U 287/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

31 października 2023 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Wawrzyniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 31 października 2023 roku w Sieradzu

odwołania K. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z 27 kwietnia 2023 r. Nr (...)

w sprawie K. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę

1. Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje K. C. prawo do emerytury górniczej od 31 sierpnia 2023 roku.
2. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz K. C. 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia za czas od uprawomocnienia się wyroku.

Sygn. akt IV U 287/23

UZASADNIENIE

Decyzją z 27.04.2023r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił K. C. prawa do emerytury górniczej z uwagi na brak wymaganego stażu. Wskazano, że do dnia 11.01.2023r., ww. udowodnił 16 lat, 6 miesięcy i 28 dni pracy górniczej, w tym 15 lat, 6 miesięcy i 25 dni pracy górniczej określonej w art. 50 c ust. 1 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022r., poz. 504 ze zm.). ZUS nie zaliczył do pracy górniczej oraz do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym okresu zatrudnienia od 2.04.1991 – 30.04.2007, ponieważ stanowiska: ślusarz, operator sprzętu technologicznego, mechanik napraw pojazdów i sprzętu technologicznego oraz mechanik napraw samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce nie figurują w załączniku nr 2 i załączniku 3 Rozporządzenia MPiPS z 23.12.1994r.

W odwołaniu od powyższej decyzji, pełnomocnik strony ustanowiony w sprawie wnosił o zmianę decyzji i przyznanie K. C. prawa do emerytury górniczej. Wnosił o zaliczenie do pracy górniczej okresów zatrudnienia K. C., że w okresie od 1.02.1992 – 30.06.1997 wykonywał pracę operatora spycharek i maszyn wieloczynnościowych na odkrywce, od 1.04.1991 – 31.01.1992, 1.07.1997 – 30.04.2007, wykonywał pracę mechanika sprzętu pomocniczego i technologicznego.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji i wniósł o jego oddalenie. Podnoszono także, że ubezpieczony jest członkiem OFE i nie wyraził zgody na przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE na dochody budżetu państwa.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. C., ur. (...)

W okresie od 2.04.1991r. do nadal jest zatrudniony stale i w pełnym wymiarze w (...) S.A. Oddział (...).

Do 31.01.1992r. oraz od 1.07.1997 – 30.04.2007, K. C. wykonywał pracę **mechanika** sprzętu pomocniczego i technologicznego na oddziale RS-7 Oddział Eksploatacji Sprzętu. Praca odbywała się w terenie, na zwałowisku G. w bezpośrednim sąsiedztwie maszyn podstawowych, które ulegały awarii. Były to zwałowarki np. Z 95, Z 94, Z 97. Te maszyny służą do sypania nadkładu i pracują w układzie KTZ. Maszyny były różne, było 5 zwałowarek. Spycharki służyły do formowania zwałowiska G.. Praca była wykonywana na zwałowisku zewnętrznym w bezpośrednim sąsiedztwie zwałowarek. Wysięgnik zwałowarki miał długość około 70m. Praca polegała na wykonywaniu bieżących remontów. Naprawy główne były wykonywane w innym miejscu. Koparki wielonaczyniowe były na G.. Urobek był usypywany. W-ca pracował na odkrywce, na zwałowisku zewnętrznym. Na zwałowisku pracowały spycharki, koparki, ładowarki, równiarki, zwałowarki. Maszyna podstawowa to zwałowarka. Mechanicy wymieniali przewody hydrauliczne, rolki, zajmowali się naprawą kół na spycharkach, ładowarkach, wymieniali rolety w spycharkach, koparkach, naprawiali wycieki oleju, wymieniali lemiesz przy pługu. Praca odbywała się przy maszynach, które obsługiwały zwałowarki. Jeżeli awaria była blisko, trzeba było odholować maszynę na bezpieczną odległość, żeby nie kolidowała. Było 5 układów. Na każdym układzie był przenośnik od koparki. Były koparki jednonaczyniowe. Jeżeli były potrzebne do naprawy np. ciężkie rolki, to były one ładowane za pomocą wózka widłowego, po czym w terenie odbywała się naprawa. Holowanie sań i przyczep to jest sporadyczna czynność. Akcja przesuwkowa trwała od 1 do dwóch dni w zależności od wielkości przesuwki. Praca odbywała się pod zwałowarką i w bezpośrednim sąsiedztwie zwałowarki. Prace były wykonywane na odkrywce bezpośrednio w przodku. Praca zaczynała się od godz. 7. Przełożony dawał wykaz prac. W terenie praca trwała co najmniej 5 godzin. Resztę czasu zajmował dojazd. Był wypłacany dodatek za pracę na odkrywce. Praca była na jedną zmianę. Mechaników było dużo. Były zawirowania organizacyjne, próba zmiany nazw. Oddział RS - 7 zmienił nazwę od 2005r. na RR-1, a następnie powrócono do dawnej nazwy. W Planie Ruchu Zakładu (...), w Oddziale RS – 7 jest wymieniony w schemacie organizacyjnym Zakładu (...) jako jeden z pododdziałów Działu Eksploatacji Sprzętu, podlegający Naczelnemu Inżynierowi ds. Sprzętu Technologicznego.

W styczniu 1992r. odwołujący uzyskał uprawnienia na spycharki i od 1.02.1992 – 30.06.1997, pracował jako **operator spycharki** i maszyn wielonaczyniowych na odkrywce. Odwołujący posiada uprawnienia trzeciej kategorii na spycharki. Jako operator spycharki w-ca zajmował się równaniem terenu pod zwałowarką, aby mogła się przemieszczać. Głównie była to niwelacja terenu i dróg pod zwałowarkę. Praca odbywała się na zwałowisku, w przodku, w bezpośredniej styczności z maszyną podstawową. Przewodny zwałowarki wydawał polecenia. Operator spycharki wykonywał swoją pracę, aby zwałowarka mogła się przemieszczać i odkrywać węgiel. W-ca pracował na spycharce przy maszynie podstawowej na zwałowisku zewnętrznym. Pracował równając teren przy maszynie podstawowej, aby nie doszło do kolizji, żeby nie było przeszkód. W-ca wykonywał prace takie, które by umożliwiały zwałowarce równać teren. W-ca pracował na zwałowisku zewnętrznym i wewnętrznym. Zewnętrzne zwałowisko jest nad poziomem usypywane na powierzchni a wewnętrzne jest usypywane po wyciągnięciu węgla. Po styczniu 2023r., w-ca pracuje w charakterze sztygara zmianowego (**zeznania wnioskodawcy, zeznania świadków – G. M., S. L., J. C. (1) - na nagraniu CD – 00:07:05 – 01:01:05, 00:03:45 – 00:11:35 k. 37, 55/akta sprawy; akta osobowe; nadesłane do wglądu przez (...) SA (...): wyciąg z załącznika nr 2 do planu ruchu zakładu (...) sporządzone za okres od 10.2018r. – 31.12.2023r., wyciąg załącznika nr 2 (...) do planu ruchu zakładu górniczego za lata 2019 – 2023, pismo ogólne dyrektora oddziału (...) w sprawie określenia strefy przodkowej z 24.03.2023r.**).

W dniu 13.01.2023r., K. C. złożył w ZUS wniosek o emeryturę górniczą, w którym w pkt 4 zaznaczył, że nie prosi o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym (OFE) na dochody budżetu państwa (wniosek **k. 2-4/akta ZUS**).

Po rozpoznaniu wniosku ZUS zaliczył do stażu 16 lat, 6 miesięcy i 28 dni pracy górniczej, w tym 15 lat, 6 miesięcy i 25 dni pracy górniczej określonej w art. 50 c ust. 1 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022r., poz. 504 ze zm.) (**k. 13/akta ZUS**).

Decyzją z 27.04.2023r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił K. C. prawa do emerytury górniczej z uwagi na to, że do dnia 11.01.2023r., w/w udowodnił 16 lat, 6 miesięcy i 28 dni pracy górniczej, w tym 15 lat, 6 miesięcy i 25 dni pracy górniczej określonej w art. 50 c ust. 1 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022r., poz. 504 ze zm.). ZUS nie zaliczył do pracy górniczej oraz do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym okresu zatrudnienia od 2.04.1991 – 30.04.2007, ponieważ stanowiska: ślusarz, operator sprzętu technologicznego, mechanik napraw pojazdów i sprzętu technologicznego oraz mechanik napraw samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce nie figurują w załączniku nr 2 i załączniku 3 Rozporządzenia MPiPS z 23.12.1994r. (**decyzja k. 14/akta ZUS**).

W dniu 19.09.2023r., (...) Oddział w Z. przekazał do sprawy oświadczenie K. C. z 31.08.2023r. z treści którego wynika, że wyraża zgodę na przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody z budżetu państwa (**pismo ZUS i oświadczenie wnioskodawcy k. 46-47/akta sprawy**).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym. Fakty związane z charakterem pracy skarżącego w (...) od 2.04.1991 - 30.04.2007, Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków G. M. i J. C. (2), zeznań wnioskodawcy, którym dał wiarę. W poczet materiału dowodowego Sąd przyjął także akta osobowe skarżącego z okresu jego zatrudnienia w (...), wyciąg z załącznika nr 2 do planu ruchu zakładu (...) sporządzone za okres od 10.2018r. – 31.12.2023r., wyciąg załącznika nr 2 (...) do planu ruchu zakładu górniczego za lata 2019 – 2023, pismo ogólne dyrektora oddziału (...)w sprawie określenia strefy przodkowej z 24.03.2023r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 50a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2015r., poz. 748), górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

W myśl art. 50d ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy, przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębinieniu szybów i robotach szybowych.

Jak stanowi art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy, za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa.

Zgodnie z §3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995, Nr 2, poz. 8), za okresy pracy pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy, uważa się okresy pracy na stanowiskach wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, to charakter czynności faktycznie wykonywanych, a nie nazwa stanowiska pracy, decyduje o zaliczeniu pracy w wymiarze 1,2 lub 1,5 (por. wyrok SN z 25.03.1998r., II UKN 570/97, wyrok SN z 22.03.2001r., II UKN 236/00).

Przechodząc na grunt rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy w spornych okresach, tj. od 2.04.1991 - 31.01.1992, 1.02.1992 – 30.06.1997, 1.07.1997 – 2007 oraz po styczniu 2023r. kwalifikuje do uzupełnienia stażu niezbędnego do nabycia prawa do emerytury górniczej. W pierwszym okresie zatrudnienia oraz 1.07.1997 – 2007, charakter wykonywanej przez odwołującego pracy należy zakwalifikować zgodnie ze stanowiskiem, o którym mowa w Rozporządzeniu MPiPS z 23.12.1997r., Zał. 3, dział III, poz. 7, okres pracy od 1.02.1992 – 30.06.1997, zgodnie z Zał. 3, dział III, poz. 4, natomiast zatrudnienie po styczniu 2023r., - jako praca wymieniona w Zał. 3 lit. C pkt 2. Zważywszy jednak, że z oświadczenia K. C. z 31.08.2023r., przekazanego przez ZUS Oddział wynika, że wyraża zgodę na przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody z budżetu państwa, należało przyznać prawo do emerytury górniczej od tej daty, bowiem z tą datą został spełniona ostatnia przesłanka warunkująca nabycie do przedmiotowego świadczenia.

Z przytoczonych wyżej powodów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§2k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał K. C. prawo do emerytury górniczej od 31.08.2023r. (pkt 1 wyroku).

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98§1 i 1¹ k.p.c. w zw. z §9 ust. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2023.1964 t.j.) (pkt 2 wyroku).